

GRZEGORZ GIERLASIŃSKI¹ , JAN KRZYSZTOF KOWALCZYK², TOMASZ RUTKOWSKI^{1,3}

Nowe dane o rozmieszczeniu pajaków (Araneae) na Pobrzeżu Bałtyku

<http://doi.org/10.5281/zenodo.6973326>

¹ Zbiory Przyrodnicze, Wydział Biologii, Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu, ul. Uniwersytetu
Poznańskiego 6, 61–614 Poznań, Polska, e-mail: ggierlas@gmail.com, ORCID 0000-0002-2968-8553

² ul. Matejki 13/45, 81-407 Gdynia, Polska

³ ORCID 0000-0002-1565-7473

Abstract: New data about distribution of spiders (Araneae) on Baltic Coast. The aim of the presented research was to supplement the knowledge on the distribution of spiders on the Baltic Coast. For this purpose, data collected by the authors and provided by other researchers were used. This area was best explored in the second half of the nineteenth century and many of the species identified then have not been shown here since then. As a result of this research, it was possible to confirm the presence of many of them and to find several dozen species new to this area.

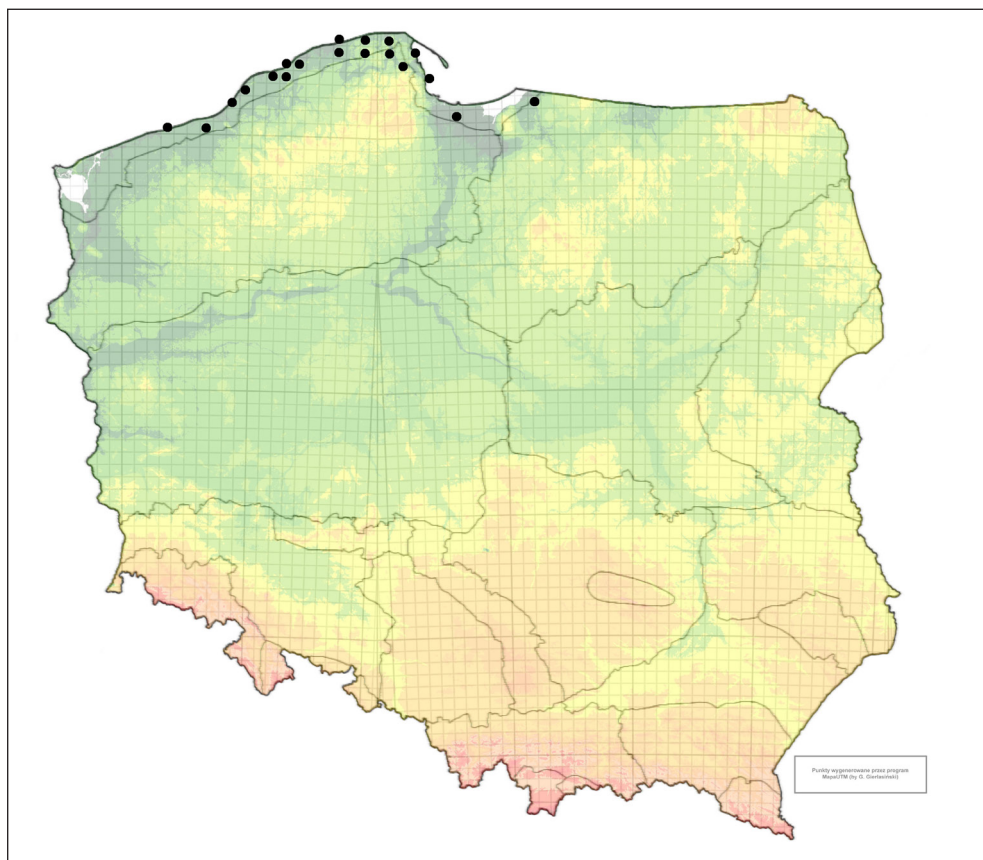
Key words: biodiversity, faunistics, new records, Poland, spiders.

WSTĘP

Badania faunistyczne dotyczące pajaków mają w Polsce długą, sięgającą XIX wieku, tradycję, jednak poszczególne krainy zoogeograficzne poznane są w sposób bardzo niejednolity (PRÓSZYŃSKI & STARĘGA 1971, STARĘGA 1983). Pobrzeża Bałtyku, mimo wielu prac MENEGGO (m.in. 1850, 1866, 1873) i innych badaczy (ŁUCZAK 1954, DZIABASZEWSKI 1965, STARĘGA 1974, 1984) nie można traktować jako dobrze zbadanego, zwłaszcza na tle pozostałych regionów kraju (PRÓSZYŃSKI & STARĘGA 1971, STARĘGA 1983). Istnieje ponad sto gatunków, których stwierdzenia w północnej części Polski ograniczają się do danych sprzed ponad 150 lat (PRÓSZYŃSKI & STARĘGA 1971, STARĘGA 1983). W pracach MENEGGO (1869, 1873, 1877, 1879a, b) znajdujemy jedyne informacje o występowaniu na Pobrzeżu Bałtyku m.in. *Aelurillus v-insignitus*, *Agroeca cuprea*, *Agroeca proxima*, *Agyreta mollis*, *Allomengea scopigera*, *Alopecosa inquilina* czy *Aulonia albimana*. Konieczność uzupełnienia dotychczasowego stanu wiedzy, jak również potwierdzenia najstarszych danych o pajakach północnej części kraju, stały się głównymi przesłankami do opracowania materiału zebranego w latach 2013–2021 przez różne osoby w trakcie badań faunistycznych w tym regionie.

MATERIAŁ I METODY

Materiał przedstawiony w niniejszym opracowaniu został zebrany przez autorów na 40 stanowiskach (Ryc. 1), a po oznaczeniu włączony został do kolekcji Zbiorów Przyrodniczych Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. W wykazie gatunków uwzględniono również materiał zgromadzony przez inne osoby (wymienione w podziękowaniach). W wykazie stanowisk przedstawiono ich ogólny opis. Cyfry rzymskie w wykazie gatunków oznaczają miesiące, a poprzedzające je litery odpowiednio: p – pierwszą dekadę miesiąca, m – środkową dekadę, k – końcową dekadę. Gwiazdką (*) wyróżniono gatunki nowe dla Pobrzeża Bałtyku. W pracy przyjęto granice regionów zoogeograficznych na podstawie *Katalogu fauny Polski* [KFP] (BURAKOWSKI *et al.* 1973). Wykaz rodzin i gatunków przedstawiono w układzie alfabetycznym. Synonimikę podano na podstawie World Spider Catalog (2022). Mapy wygenerowano wykorzystując niekomercyjny program MapasUTM ver. 5.4 (GIERLASIŃSKI 2022).

Ryc. 1. Rozmieszczenie pajęków w kwadratach siatki UTM.

Fig. 1. The distribution of spiders according to the UTM grid system.

WYKAZ STANOWISK

Bałamątek (kwadrat UTM: XA35) – pułapki Barbera rozstawione w buczynie w okresie od 5.05 do 30.06.2014 (w tekście Bałamątek-1) oraz czerpakowanie i otrząsanie niższych partii drzew i krzewów wzdłuż drogi przy leśnym parkingu rowerowym, 30.06.2014 (w tekście Bałamątek-2); leg. & det. T. Rutkowski.

Braniewo (DF22) – ziołorośla wzdłuż torów kolejowych; pojedyncze osobniki odłowione na upatrzonego; 10.09.2021, leg. & det. G. Gierłasiński.

Choczewo (XA86) – pobocze drogi, pojedyncza obserwacja, 8.08.2021; leg. & det. G. Gierłasiński.

Darłowo (WA93) – mury kościoła, pojedyncze osobniki odłowione na upatrzonego, 26.10.2021; leg. & det. G. Gierłasiński.

Dąbki (WA82) – pułapki Barbera w borze sosnowym przy pasie wydm w okresie 23-29.05.2013 (w tekście Dąbki-1) oraz otrząsanie gałęzi dębu (w tekście Dąbki-2) i czerpakowanie w szuwarach na brzegu jeziora Bukowego, 24.05.2013 (w tekście Dąbki-3); leg. & det. T. Rutkowski.

Dębina (XA35) – pojedyncze osobniki zebrane na plaży, 12.08.2014 oraz 5.09.2014; leg. & det. T. Rutkowski.

Dębki (CF17) – czerpakowanie niskiej roślinności zielnej wzdłuż plaży; 13-14.07.2020, leg. & det. T. Rutkowski, 13.09.2020, leg. & det. G. Gierłasiński.

Duninowo (XA14) – pojedyncze osobniki zebrane w przydrożnym rowie i pod kamieniami, 27.05.2014; leg. & det. T. Rutkowski.

Gdynia, Kamienna Góra (CF44) – pojedyncze osobniki zebrane na kortach tenisowych 8.10.2013 oraz w okresie od czerwca do września 2014; leg. J.K. Kowalczyk, det. T. Rutkowski (w tekście Kamienna Góra).

Gdynia, Redłowo (CF44) – pojedyncze osobniki zebrane na plaży metodą na upatrzonego w latach 2010-2016 oraz w pułapki Barbera rozstawione w okresie 24.03.-25.04.2013; leg. J.K. Kowalczyk, det. T. Rutkowski (w tekście Redłowo).

Kartoszyń (CF17) – murawa napiaskowa obok elektrowni, czerpakowanie, 13-14.07.2020, leg. & det. T. Rutkowski (w tekście Kartoszyń-1); murawa kserotermiczna, czerpakowanie i pułapki Moericka, 12-14.09.2020; leg. G. Gierłasiński, T. Rutkowski, det. T. Rutkowski (w tekście Kartoszyń-2).

Karwieńskie Błoto Drugie (CF17) – pojedyncze osobniki wysiane ze ściółki na szczycie wydmy, 13.09.2020; leg. G. Gierłasiński, T. Rutkowski, det. T. Rutkowski (w tekście Karwieńskie).

Kieżmark (CF61) – czerpakowanie na łące, 17.07.2019; leg. R. Żóralski, det. T. Rutkowski.

Kołołbrzeg (WA30) – pojedyncze osobniki zebrane spod kory platanów, 11.02.2014 (w tekście Kołołbrzeg-1); nieczynne bunkry, wysiane ze ściółki, 20.01.2016 (w tekście Kołołbrzeg-2); leg. & det. T. Rutkowski.

Lędowo (XA14) – sucha łąka, pułapki Barbera w okresie 22.08.-7.09.2014; leg. & det. T. Rutkowski.

Lubiatowo (XA87) – pobocze drogi, czerpakowanie roślinności zielnej, 8.08.2021; leg. & det. G. Gierłasiński.

- Lubocino** (CF16) – pobocze drogi, pojedyncze osobniki wypatrzone na roślinności zielnej, 8.08.2021; leg. & det. G. Gierlasiński.
- Łeba** (XA66) – pobocze drogi, pojedynczy osobnik wypatrzony na roślinności zielnej, 28.10.2021; leg. & det. G. Gierlasiński (w tekście Łeba-1).
- Łeba** (XA67) – bór sosnowy, przesiewka ze ściółki, mchu i kory, 28.10.2021; leg. G. Gierlasiński, T. Rutkowski, det. G. Gierlasiński (w tekście Łeba-2).
- Łętowice** (CF17) – skraj lasu z pokrzywami i ostami, czerpakowanie, 12.08.2020; leg. & det. T. Rutkowski.
- Łętowo** (XA86) – pobocze drogi, czerpakowanie, 8.09.2021; leg. T. Rutkowski, det. leg. G. Gierlasiński.
- Machowinko** (XA25) – pojedynczy osobnik znaleziony pod korą klonu, 7.06.2014; leg. & det. T. Rutkowski.
- Modlinek** (XA14) – las mieszany, pułapki Barbera w okresie 11.08.-5.09.2014; leg. & det. T. Rutkowski; las mieszany, przesiewka ze ściółki, mchu i kory, 27.10.2021; leg. G. Gierlasiński, T. Rutkowski, det. G. Gierlasiński.
- Modła** (XA14) – zarastający nieużytek, pułapki Barbera w okresie 12-22.08.2014; leg. & det. T. Rutkowski.
- Objazda** (XA35) – murawa kserotermiczna, pułapki Barbera w okresie 6.08.-7.09.2014; leg. & det. T. Rutkowski.
- Orzechowo** (XA25) – nadmorski las mieszany na zboczu klifów, 26.10.2021; przesiewka ze ściółki, mchu i kory; leg. G. Gierlasiński, T. Rutkowski, det. G. Gierlasiński.
- Peplino** (XA24) – las mieszany z dużym udziałem buków i dębów, pułapki Barbera w okresie 26.05.-7.09.2014 oraz otrząsanie drzew i czerpakowanie w tym samym czasie; leg. & det. T. Rutkowski.
- Poddąbie** (XA25) – buczyna, przesiewka ze ściółki, mchu i kory, 27.10.2021; leg. G. Gierlasiński, T. Rutkowski, det. G. Gierlasiński.
- Puck** (CF36) – łąka nad rzeką Putnicą, czerpakowanie, 5.07.2020; leg. R. Żóralski, det. T. Rutkowski.
- Rekowo** (CF25) – łąka u źródeł rzeki Gizdepki, czerpakowanie, 29.06.2019 i 6.07.2019; leg. R. Żóralski, det. T. Rutkowski.
- Rezerwat „Warnie Bagno”** (WA60) – bór bagienny, pułapki Barbera w okresie 1-9.08.2018; leg. P. Sienkiewicz, det. T. Rutkowski (w tekście Warnie).
- Rezerwat „Widowo”** (CF17) – las nadmorski i skarpy nad brzegiem morza, przesiewka ze ściółki i mchu, 12.08.2020, 13.09.2020; leg. & det. T. Rutkowski (w tekście Widowo).
- Rowy** (XA35) – pojedyncze osobniki zebrane na plaży, 10.04.2021; leg. T. Rakoczy, det. G. Gierlasiński.
- Rzucewo** (CF36) – łąki w pasie nadmorskim, czerpakowanie, 11.08.2019; leg. R. Żóralski, det. T. Rutkowski.
- Tyłowo** (CF16) – skraj lasu mieszanego, czerpakowanie, 12.09.2020; leg. G. Gierlasiński, T. Rutkowski, det. G. Gierlasiński.
- Ustka** (XA24) – przesiewki ze ściółki i mchu na plaży, 27.05.2014 (w tekście Ustka-1), w nieczynnych bunkrach, 12.08.2014 (w tekście Ustka-2) oraz w buczynie, 5.09.2014 (w tekście Ustka-3); leg. & det. T. Rutkowski.

Ustka (XA25) – przesiewki ze ściółki i mchu na plaży, 4.09.2014, leg. & det. T. Rutkowski (w tekście Ustka-4) oraz w mieszanym lesie nadmorskim, 27.10.2021, leg. & det. G. Gierlasiński, T. Rutkowski (w tekście Ustka-5).

Wielichowo (XA24) – buczyna, pułapki Barbera w okresie 26.05.-12.08.2014; leg. & det. T. Rutkowski.

Wodnica (XA24) – nieużytkowana łąka, pułapki Barbera w okresie 26-28.10.2021; leg. G. Gierlasiński, T. Rutkowski, det. G. Gierlasiński.

Żarnowiec (CF17) – nieczynna żwirownia, czerpakowanie, 12.09.2020; leg. G. Gierlasiński, T. Rutkowski, det. G. Gierlasiński.

WYKAZ GATUNKÓW

Agelenidae

1. *Agelena labyrinthica* (CLERCK, 1757) – Warnie; ♀pVIII, 1 ex.
2. *Eratigena agrestis* (WALCKENAER, 1802) – Kartoszy-no-2, Ustka-5; ♀mIX, juv. pV, 2 exx.
3. *Eratigena atrica* C.L. Koch, 1843 – Kołobrzeg-2, Orzechowo; ♀mI, kX, 2 exx.

Amaurobiidae

4. *Amaurobius fenestralis* (STRÖM, 1768) – Bałamątek-1, Dąbki-1, Łeba-2, Modlinek, Widowo, Wielichowo; ♂pV, kV, ♀pV, kV-pVI, mVIII, kX, juv. pVI, kX, 53 exx.
5. *Amaurobius similis* (BLACKWALL, 1861) – Darłowo; ♂kX, 1 ex.

W Europie Zachodniej gatunek szeroko rozpowszechniony, występuje zarówno w środowiskach naturalnych, jak i antropogenicznych. Spotykany pod kamieniami, zwalonymi pniami drzew, w szczelinach murów i w piwnicach domostw (ROZWAŁKA *et al.* 2016). W Polsce gatunek rzadki, znany z kilku rozproszonych stanowisk na Nizinie Mazowieckiej (STARĘGA 1978, KRZYŻANOWSKA *et al.* 1981, DZIABASZEWSKI 1983), Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej, Pobrzeżu Bałtyku i Dolnym Śląsku (ROZWAŁKA *et al.* 2016). Informacje o tym gatunku z Sudetów Zachodnich (DAHL 1935) oraz okolic Świdnicy (JESCHKE 1938) były w przeszłości kwestionowane (PRÓSZYŃSKI & STARĘGA 1971), jednak nowe stanowiska przedstawione w pracy ROZWAŁKI *et al.* (2016) mogą wskazywać na prawdziwość tych danych.

Anyphaenidae

6. *Anyphaena accentuata* (WALCKENAER, 1802) – Łętowo, Modlinek, Pęplino, Redłowo, Widowo; ♂pVI, ♀pVI, juv. mVIII, pIX, kX-pXI, 8 exx.

Araneidae

7. *Aculepeira ceropegia* (WALCKENAER, 1802) – Braniewo, Lubocino, Redłowo, Objazda, Tyłowo, Warnie; juv. kIII, pVII, pVIII, p-mIX, 14 exx.
8. *Agalenatea redii* (SCOPOLI, 1763) – Dębina, Dębki, Gogolice, Kartoszy-no-2, Lubocino, Łętowice, Redłowo, Tyłowo, Warnie, Żarnowiec; juv. pVIII, p-mIX, pX, kXI, 12 exx.
9. *Araneus angulatus* CLERCK, 1757 – Wielichowo; ♀kV, 2 exx.
10. *Araneus diadematus* CLERCK, 1757 – Braniewo, Choczewo, Dębki, Kartoszy-no-1, -2, Lubiato-wo, Lubocino, Łeba-1, Redłowo, Tyłowo; ♂p-mIX, ♀mIX, kXI, juv. mVII, pVIII, m-kX, 15 exx.

11. *Araneus quadratus* CLERCK, 1757 – Gogolice, Kartoszy-no-2, Objazda, Tyłowo; ♂mVIII, juv. pVII, mVIII, 9 exx.
12. *Araneus sturmi* (HAHN, 1831) – Rowy; ♂pIV, 1 ex.
13. *Araneus triguttatus* (FABRICIUS, 1775) – Ustka-5; ♂pV, 1 ex.
14. *Araniella cucurbitina* (CLERCK, 1757) – Łędowo, Objazda, Rekowo; ♂kVI, ♀pVII, 7 exx.
15. *Araniella opisthographa* (KULCZYŃSKI, 1905) – Kartoszy-no-1, Pęplino, Rekowo, Tyłowo; ♂pVII, ♀pVI, mVII, 14 exx.
16. **Araniella proxima* (KULCZYŃSKI, 1885) – Pęplino; ♂pVI, 2 exx.
Bardzo rzadki gatunek borealno-górski, spotykany najczęściej na niskich sosnach, a także innych drzewach i krzewach rosnących na torfowiskach lub w pobliżu górskich potoków. W Polsce podawany dotychczas z dwóch stanowisk w Bieszczadach (CZAJKA *et al.* 1981, ROZWAŁKA 2010), Podlasia (KUPRYJANOWICZ 2005, ROZWAŁKA & STACHOWICZ 2021), Pojezierza Mazurskiego (m.in. STAREGA 1996), Puszczy Białowieskiej (STAŃSKA 2007) oraz Wyżyny Lubelskiej (ROZWAŁKA & STACHOWICZ 2021).
17. *Argiope bruennichi* (SCOPOLI, 1772) – Dębki, Gogolice, Objazda, Tyłowo, Warnie; ♂mIX, ♀pVIII, juv. pVII, pVIII, 10 exx.
18. *Cyclosa conica* (PALLAS, 1772) – Pęplino, Redłowo, Tyłowo, Warnie, Widowo; ♀pVI, juv. p-mVIII, mIX, mX, 7 exx.
19. *Cyclosa oculata* (WALCKENAER, 1802) – Ustka-5; juv. pV, 1 ex.
20. *Gibbaranea gibbosa* (WALCKENAER, 1802) – Modlinek; ♂pVI, 1 ex.
21. *Larinioides cornutus* (CLERCK, 1757) – Duninowo, Kartoszy-no-1, -2, Ustka-5; ♂kV, mVII, ♀pV, kV, 6 exx.
22. *Larinioides patagiatus* (CLERCK, 1757) – Kartoszy-no-2, Modlinek; ♂p-mIX, 2 exx.
23. *Leviellus stroemi* (THORELL, 1870) – Wielichowo; ♂kV, 2 exx.
24. *Mangora acalypha* (WALCKENAER, 1802) – Dąbki-1, Dębki, Kartoszy-no-1, Łeba-2, Modlinek, Pęplino, Rowy, Tyłowo, Ustka-5, Warnie, Wielichowo, Żarnowiec; ♂kV-pVI, ♀kV-pVI, mVII, juv. pIV, pV, pVIII, kVIII, mIX, kX, 27 exx.
25. *Neoscona adianta* (WALCKENAER, 1802) – Bałamątek-1, Dąbki-1, Dębki, Kartoszy-no-1, Lubocino, Objazda, Puck, Tyłowo; ♂kVI, p-mVII, ♀kVI, juv. kV, pVII, 14 exx.
26. *Nuctenea umbratica* (CLERCK, 1757) – Kartoszy-no-1; ♀mVII, 1 ex.
27. *Singa hamata* (CLERCK, 1757) – Dąbki-1, Kiezmarm, Ustka-5, Warnie; ♂kV, juv. pV, mVII, pVIII, 10 exx.
28. *Zygiella x-notata* (CLERCK, 1757) – Darłowo, Łeba-2; ♀kX, 6 exx.

Cheiracanthiidae

29. *Cheiracanthium erraticum* (WALCKENAER, 1802) – Bałamątek-1; ♀kVI, 2 exx.

Clubionidae

30. *Clubiona brevipes* BLACKWALL, 1841 – Modlinek, Redłowo; ♀pV, pVI, kXI, 3 exx.
Rzadki gatunek spotykany na skrajach lasów, na krzewach, niższych partiach drzew i pod korą (NENTWIG *et al.* 2022). W Polsce znany dotychczas jedynie z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (m.in. DZIABASZEWSKI 1976), Dolnego Śląska (m.in. FICKERT 1875) oraz Wyżyny

Krakowsko-Wieluńskiej (m.in. KULCZYŃSKI 1876). Ponadto ogólnikowo wymieniony z Niziny Mazowieckiej, Pobrzeża Bałtyku, Pojezierza Pomorskiego i Wzgórz Trzebnickich (STARĘGA 1983).

31. *Clubiona comta* C.L. KOCH, 1839 – Dąbki-1, Modlinek, Widowo; ♂kV, ♀mVIII, juv. mIX, 5 exx.

32. *Clubiona corticalis* (WALCKENAER, 1802) – Dąbki-1; ♂kV, ♀kV, 6 exx.

Dość rzadki gatunek, występujący w lasach, parkach i sadach. Zamieszkuje przestrzenie i szczeliny w korze różnych drzew, najczęściej sosen (NENTWIG *et al.* 2022), ale łowiony również na gatunkach liściastych, np. na platanach (*Platanus acerifolia*) (ROZWĄŁKA & OLBRYCHT 2017) czy starych jabłoniach (ROZWĄŁKA & STACHOWICZ 2021). W Polsce wykazana dotychczas w czternastu krainach: Beskidzie Wschodnim (ROZWĄŁKA & OLBRYCHT 2017), Beskidzie Zachodnim (m.in. KULCZYŃSKI 1881), Dolnym Śląsku (CZAJKA & DOMIN 1993), Górach Świętokrzyskich (STARĘGA 1978, 1988), Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej (STANILEWICZ 2009), Pieninach (STARĘGA 1976), Podlasiu (STARĘGA 1984, CHYŻY & STARĘGA 1997), Sudetach Zachodnich (WOŻNY *et al.* 1988), Wyżynie Krakowsko-Wieluńskiej (PRÓSZYŃSKI & STARĘGA 1971), Wyżynie Małopolskiej (STARĘGA 1988) i Wzgórzach Trzebnickich (PILAWSKI 1967). Ogólnikowo wymieniony również z Niziny Mazowieckiej, Pobrzeża Bałtyku i Pojezierza Pomorskiego (STARĘGA 1983).

33. *Clubiona diversa* O. P.-CAMBRIDGE, 1862 – Dąbki-1, Ustka-5; ♂pV, kV, 3 exx.

34. **Clubiona frisia* WUNDERLICH *et* SCHUTT, 1995 – Dąbki-1, Modlinek, Ustka-1, -4; ♂kV, pIX, ♀kV, pIX, juv. kV, pIX, 60 exx.

Gatunek stosunkowo niedawno opisany i z tego powodu rzadko wymieniany w piśmiennictwie. Zamieszkuje darń, roślinność zielną oraz niżej położone gałęzie drzew i krzewów na skrajach lasów, w sadach, młodnikach, na zarastających ugorach (ROZWĄŁKA & STACHOWICZ 2021). W Polsce wykazany jak dotąd jedynie z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (DZIABASZEWSKI 2002) oraz Wyżyny Lubelskiej (PUZSKAR 1983, ROZWĄŁKA & STACHOWICZ 2021).

35. *Clubiona reclusa* O. P.-CAMBRIDGE, 1863 – Duninowo, Modła, Pęplino, Ustka-5, Wielichowo; ♂pVII, ♀kV, mVI, mVIII, pIX, 12 exx.

36. *Clubiona stagnatilis* KULCZYŃSKI, 1897 – Dębki; ♂mVII, 1 ex.

37. *Clubiona subtilis* L. KOCH, 1867 – Modła; ♂mVIII, 2 exx.

38. *Clubiona terrestris* WESTRING, 1851 – Bałamątek-1, Modlinek, Orzechowo, Pęplino, Wielichowo; ♂pVI, kVI, mVIII, pIX, ♀pVI, kVI, mVIII, kX, 24 exx.

39. *Clubiona trivialis* C.L. KOCH, 1843 – Karwieńskie, Widowo; ♂mVIII, mIX, 2 exx.

Cybaeidae

40. *Cryphoeca silvicola* (C.L. KOCH, 1834) – Bałamątek-1, Łeba-2, Modlinek, Wielichowo; ♂kV, ♀kV-pVI, kX, 10 exx.

41. **Cybaeus angustiarum* L. KOCH, 1868 – Bałamątek-1, Redłowo, Ustka-3; ♂kVI, pVIII, pIX, ♀pIX, kXI, 13 exx.

Dictynidae

42. **Argenna subnigra* (O. P.-CAMBRIDGE, 1861) – Objazda; ♀kVIII, 2 exx.

43. *Argyroneta aquatica* (CLERCK, 1757) – Warnie; ♂pVIII, 1 ex.

44. *Dictyna arundinacea* (LINNAEUS, 1758) – Rzucewo; ♀mVIII, 1 ex.

45. *Dictyna uncinata* THORELL, 1856 – Peplino; ♂pVI, ♀pVI, 4 exx.
 46. *Lathys humilis* (BLACKWALL, 1855) – Kołobrzeg-1, Modlinek; ♂mII, juv. pIX, 4 exx.
 47. *Nigma walckenaeri* (ROEWER, 1951) – Redłowo; ♀pX, pXII, 2 exx.

Gnaphosidae

48. **Gnaphosa nigerrima* L. KOCH, 1878 – Warnie; ♀pVIII, 5 exx.
 Stosunkowo rzadki gatunek silnie higrofilny, występujący najczęściej w mszystej darni torfowisk wysokich i przejściowych oraz w borach bagiennych (ROZWĄŁKA & STACHOWICZ 2021). W naszym kraju stwierdzony jak dotąd w Kotlinie Nowotarskiej (CICHOCKI & ROZWĄŁKA 2013), na Nizinie Sandomierskiej (ROZWĄŁKA 2009), Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej (WOŹNY 1985), Podlasiu (m.in. KUPRYJANOWICZ 2005, ROZWĄŁKA & STACHOWICZ 2021), Pojezierzu Mazurskim (MIKULSKA 1955), Pojezierzu Pomorskim (WENDZONKA & RUTKOWSKI 2017), w Sudetach Zachodnich (m.in. PILAWSKI 1963, WOŹNY *et al.* 1988), oraz na Wyżynie Lubelskiej (ROZWĄŁKA & STACHOWICZ 2021). Ogólnikowo wymieniony również ze Wzgórz Trzebnickich (STARĘGA 1983).
49. *Haplodrassus silvestris* (BLACKWALL, 1833) – Warnie, Widowo; ♀pVIII, mIX, 3 exx.
 50. **Micaria subopaca* WESTRING, 1861 – Ustka-5; ♀mVIII, 1 ex.
 51. **Zelotes clivicola* (L. KOCH, 1870) – Warnie; ♂pVIII, ♀pVIII, 6 exx.
 52. *Zelotes electus* (C.L. KOCH, 1839) – Kartoszy-no-2, Objazda; ♂mVIII, ♀pVIII, mIX, 7 exx.
 53. *Zelotes latreillei* (SIMON, 1878) – Objazda, Peplino; ♂kVIII, ♀pVIII, 4 exx.
 54. *Zelotes longipes* (L. KOCH, 1866) – Objazda; ♂p-kVIII, ♀kVIII, 12 exx.
 55. *Zelotes petrensis* (C.L. KOCH, 1839) – Objazda; ♀kVIII, 2 exx.
 56. *Zelotes subterraneus* (C.L. KOCH, 1833) – Bałamątek-1, Ustka-5; ♂pV, ♀kVI, 3 exx.

Hahniidae

57. *Antistea elegans* (BLACKWALL, 1841) – Redłowo, Warnie; ♂pVIII, ♀mIV, 2 exx.
 58. *Cicurina cicur* (FABRICIUS, 1793) – Redłowo; ♂pXII, 3 exx.
 59. **Hahnia helveola* SIMON, 1875 – Łeba-2, Warnie; ♂kX, ♀pVIII, 4 exx.
 60. **Hahnia nava* (BLACKWALL, 1841) – Dębina, Modlinek; ♂kX, ♀mVIII, 2 exx.

Linyphiidae

61. **Agyneta affinis* (KULCZYŃSKI, 1898) – Objazda, Peplino; ♂pVIII, ♀pVIII, kVIII, 6 exx.
 62. *Agyneta rurestris* (C.L. KOCH, 1836) – Peplino, Warnie; ♂pVII, ♀pVII, pVIII, 5 exx.
 63. *Anguliphantes angulipalpis* (WESTRING, 1851) – Widowo; ♀mIX, 1 ex.
 64. *Araeoncus humilis* (BLACKWALL, 1841) – Kartoszy-no-2, Łętowo, Wodnica; ♂mIX, kX, ♀pIX, 4 exx.
 65. *Bathyphantes gracilis* (BLACKWALL, 1841) – Łeba-2, Modła, Orzechowo, Ustka-5, Warnie; ♂kX, ♀p-mVIII, kX, 7 exx.
 66. *Bathyphantes nigrinus* (WESTRING, 1851) – Wielichowo; ♀kVI, 2 exx.
 67. *Bathyphantes parvulus* (WESTRING, 1851) – Peplino; ♀kVIII, 2 exx.
 68. *Centromerita bicolor* (BLACKWALL, 1833) – Łeba-2, Redłowo, Wodnica; ♂kX, ♀pIII, 9 exx.

69. **Centromerus incilium* (L. KOCH, 1881) – Modlinek, Ustka-5; ♀kX, 2 exx.
70. **Centromerus prudens* (O. P.-CAMBRIDGE, 1873) – Łeba-2, Poddąbie; ♂kX, 3 exx.
 Bardzo rzadki gatunek zamieszkujący wilgotne kępy mchów na skrajach lasów (NENTWIG *et al.* 2022). W Polsce podawany jak dotąd jedynie z Niziny Mazowieckiej (KRZYŻANOWSKA *et al.* 1981), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (m.in. WOŹNY 1978). Informacja o występowaniu tego pająka w Puszczy Białowieskiej (ŁĘGOWSKI 2001) jest mało prawdopodobna, zwłaszcza, że w kolejnej pracy tego autora (ŁĘGOWSKI 2006), bazującej na wcześniejszych danych, ten gatunek już nie jest wymieniany.
71. *Centromerus sylvaticus* (BLACKWALL, 1841) – Łeba-2, Modlinek, Ustka-5, Widowo, Wodnica; ♂kX, ♀mIX, kX, 7 exx.
72. *Ceratinella brevis* (WIDER, 1834) – Bałamątek-2, Modlinek, Peplino, Warnie, Widowo, Wielichowo; ♂pV, kVI, pVIII, kX, ♀pV, kV, kVI, pVIII, kVIII, mIX, 50 exx.
73. *Dicymbium tibiale* (BLACKWALL, 1836) – Bałamątek-2, Redłowo; ♂kVI, ♀pIII, pV, 4 exx.
74. *Diplocephalus cristatus* (BLACKWALL, 1833) – Dąbki-1; ♂kV, 2 exx.
75. *Diplocephalus latifrons* (O. P.-CAMBRIDGE, 1863) – Wielichowo; ♂pVI, kVI, ♀pVI, 6 exx.
76. *Diplocephalus picinus* (BLACKWALL, 1841) – Bałamątek-1, Wielichowo; ♂pV, kV-pVI, ♀pVI, pVIII, 14 exx.
77. *Diplostyla concolor* (WIDER, 1834) – Bałamątek-1, Modlinek, Peplino, Poddąbie, Ustka-5, Warnie, Wielichowo; ♂kV-pVI, kVI, m-kVIII, kX, ♀pV, kV-pVI, kVI, p-mVIII, 45 exx.
78. *Dismodicus elevatus* (C.L. KOCH, 1838) – Dąbki-1, Dębina, Modlinek, Ustka-4; ♂kV, ♀kV, pVII, mVIII, 7 exx.
79. *Drapetisca socialis* (SUNDEVALL, 1832) – Peplino, Redłowo; ♀pXII, juv. pVI, 5 exx.
80. **Entelecara erythropus* (WESTRING, 1851) – Peplino; ♂pVI, ♀pVI, 6 exx.
81. **Entelecara flavipes* (BLACKWALL, 1834) – Peplino; ♀pVI, 2 exx.
82. *Erigone atra* BLACKWALL, 1833 – Dąbki-1, Dębina, Kamienna Góra, Łeba-2, Redłowo; ♂kIII, pV, kV, pX, kX, ♀p-mIV, pIX, kXI, 24 exx.
83. *Erigone dentipalpis* (WIDER, 1834) – Dąbki-1, Dębina, Redłowo, Rekowo, Ustka-5, Wodnica; ♂kV, pVII, m-kX, ♀kV, mVI, pIX, 12 exx.
84. *Erigonella hiemalis* (BLACKWALL, 1833) – Łeba-2, Ustka-5; ♂mVIII, kX, 3 exx.
85. *Floronia bucculenta* (CLERCK, 1757) – Warnie; ♀pVIII, 1 ex.
86. *Gonatium rubellum* (BLACKWALL, 1841) – Wielichowo; ♀kV, 2 exx.
87. *Gonatium rubens* (BLACKWALL, 1833) – Modlinek, Modła; ♂pIX, ♀mVIII, 3 exx.
88. *Gongylidiellum murcidum* SIMON, 1884 – Modlinek; ♀kX, 1 ex.
89. *Gongylidium rufipes* (LINNAEUS, 1758) – Duninowo; ♀kV, 2 exx.
90. *Helophora insignis* (BLACKWALL, 1841) – Modlinek; ♀mVIII, 1 ex.
91. *Hylyphantes graminicola* (SUNDEVALL, 1829) – Dąbki-2, Rowy, Rzucewo; ♂kV, kVI, mVIII, ♀kV, 29 exx.
92. *Hypomma bituberculatum* (WIDER, 1834) – Dąbki-1, Duninowo, Ustka-5; ♂kV, ♀pV, kV, 18 exx.
93. *Hypomma cornutum* (BLACKWALL, 1833) – Dąbki-1; ♀kV, 2 exx.
94. *Hypomma fulvum* (BOSENBERG, 1903) – Dąbki-2; ♂kV, 2 exx.

95. **Improphantes nitidus* (THORELL, 1875) – Ustka-2; ♀mVIII, 2 exx.
 Gatunek zamieszkujący ściółkę w suchych lasach i na ich skrajach (NENTWIG *et al.* 2022). W Polsce podawany dotychczas jedynie z pięciu krain: Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (WOŹNY 1978), Sudetów Zachodnich (m.in. PIŁAWSKI 1965), Dolnego Śląska (CZAJKA 1962, WOŹNY 1985) oraz Wzgórz Trzebnickich (m.in. WOŹNY 1978). Ogólnikowo podany również z Sudetów Wschodnich (STARĘGA 1983).
96. *Kaestneria pullata* (O. P.-CAMBRIDGE, 1863) – Ustka-5; ♀pV, juv. pV, 4 exx.
97. **Labulla thoracica* (WIDER, 1834) – Wielichowo; ♂pVIII, 2 exx.
 Gatunek zamieszkujący przestrzenie pod kamieniami, wykroty, ściółkę leśną w pobliżu korzeni drzew, dziuple i szczeliny kory, nisze skalne, wstępne partie jaskiń, a nawet stare piwnice (ROZWAŁKA & STACHOWICZ 2021). W Polsce znany głównie z południowej części kraju (PRÓSZYŃSKI & STARĘGA 1971, STARĘGA 1983), ale podawany również z Puszczy Białowieskiej (m.in. STARĘGA 1983) oraz Pojezierza Mazurskiego (STARĘGA 1996, KUPRYJANOWICZ 2005). Podana w niniejszej pracy lokalizacja jest najdalej na północ wysuniętym stanowiskiem tego gatunku w kraju.
98. **Leptyphantes leprosus* (OHLERT, 1865) – Ustka-2; ♀mVIII, juv. mVIII, 4 exx.
99. *Leptyphantes minutus* (BLACKWALL, 1833) – Bałamątek-1, Łeba-2, Modlinek, Ustka-3, -5; ♂mVIII, pIX, ♀mVIII, pIX, kX, juv. mVIII, 13 exx.
100. *Linyphia hortensis* SUNDEVALL, 1829 – Dąbki-2, Peplino, Redłowo, Wielichowo; ♂pIV, kV, ♀kV-pVI, pVII, 11 exx.
101. *Linyphia triangularis* (CLERCK, 1757) – Kartoszyń-2, Lubiato, Lubocino, Łętowo, Modlinek, Tyłowo, Warnie, Wodnica, Żarnowiec; ♂pVIII, pIX, ♀pVIII, p-mIX, kX, 15 exx.
102. *Macrargus rufus* (WIDER, 1834) – Bałamątek-1, Łeba-2, Peplino, Ustka-5; ♂kX, ♀pV, pVI, kVI, 9 exx.
103. **Mansuphantes mansuetus* (THORELL, 1875) – Modlinek, Ustka-5; ♂kX, ♀kX, 2 exx.
 Gatunek zamieszkujący mchy i ściółkę lasów iglastych, głównie sosnowych (PRÓSZYŃSKI & STARĘGA 1971). W kraju podawany jak dotąd z Beskidu Zachodniego, Dolnego Śląska, Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej, Pienin, Pojezierza Pomorskiego, Sudetów Wschodnich i Zachodnich, Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej, Wzgórz Trzebnickich (PRÓSZYŃSKI & STARĘGA 1971, STARĘGA 1983, WOŹNY *et al.* 1988), a ostatnio także z Puszczy Białowieskiej (ŁĘGOWSKI 2001).
104. *Maso sundevalli* (WESTRING, 1851) – Modlinek, Orzechowo, Peplino, Poddąbie, Ustka-4, Widowo, Wielichowo; ♂kV-pVI, ♀kV-pVI, mVIII, kX, 52 exx.
105. *Mermessus trilobatus* (EMERTON, 1882) – Ustka-5, Warnie; ♀pV, pVIII, kX, 3 exx.
106. **Metopobactrus prominulus* (O. P.-CAMBRIDGE, 1872) – Dąbki-1, Modlinek; ♂pVI, ♀kV, 3 exx.
107. **Micrargus apertus* (O. P.-CAMBRIDGE, 1870) – Bałamątek-1; ♂kV, 2 exx.
 Rzadki gatunek o słabo poznanych wymaganiach środowiskowych. Łowiony zawsze nielicznie, zwykle w ściółce różnego typu lasów i zarośli (WIŚNIEWSKI *et al.* 2018). W Polsce podawany dotychczas z Niziny Sandomierskiej (ROZWAŁKA 2009), Podlasia (m.in. KUPRYJANOWICZ 2005), Pojezierza Mazurskiego (m.in. WIŚNIEWSKI *et al.* 2018), Pojezierza Pomorskiego (STARĘGA 1996), Puszczy Białowieskiej (STAŃSKA 2005), Roztocza (m.in. ROZWAŁKA & STACHOWICZ 2021), Sudetów Zachodnich, Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej (m.in. WIŚNIEWSKI *et al.* 2018) i Wyżyny Lubelskiej (m.in. ROZWAŁKA & STACHOWICZ 2021).

108. *Micrargus herbigradus* (BLACKWALL, 1854) – Ustka-3, Warnie; ♂pVIII, ♀pIX, 4 exx.
109. *Microlinyphia pusilla* (SUNDEVALL, 1829) – Dębina, Warnie; ♀pVIII, pIX, 4 exx.
110. *Microneta viaria* (BLACKWALL, 1841) – Bałamałek-1, Łeba-2, Modlinek, Orzechowo, Peplino, Poddąbie, Redłowo, Ustka-3, -5, Widowo, Wielichowo; ♂pIV, pV, kV, kVI, kX, ♀pV, kV-pVI, kVI, mVIII, p-mIX, kX, 55 exx.
111. *Minyriolus pusillus* (WIDER, 1834) – Łeba-2, Modlinek; ♂kX, ♀kX, 2 exx.
112. *Nerienne clathrata* (SUNDEVALL, 1829) – Bałamałek-1, Dąbki-1, Redłowo, Wielichowo; ♂pIII, p-mIV, pV, kV, ♀kV-pVI, 19 exx.
113. *Nerienne montana* (CLERCK, 1757) – Redłowo; juv. kIII, 1 ex.
114. *Oedothorax apicatus* (BLACKWALL, 1850) – Ustka-5; ♂mVI, ♀mVI, juv. mVI, 20 exx.
115. *Oedothorax fuscus* (BLACKWALL, 1841) – Warnie; ♀pVIII, 4 exx.
116. **Oedothorax gibbosus* (BLACKWALL, 1841) – Peplino; ♂kV, 4 exx.
117. *Oedothorax retusus* (WESTRING, 1851) – Redłowo; ♀pIV, 2 exx.
118. *Palliduphantes alutacius* (SIMON, 1884) – Peplino; ♂pVIII, 2 exx.
119. *Pelecopsis elongata* (WIDER, 1834) – Łeba-2; ♀kX, 1 ex.
120. *Pelecopsis parallela* (WIDER, 1834) – Wodnica; ♂kX, 1 ex.
121. **Pelecopsis radiccicola* (L. KOCH, 1872) – Dąbki-1.; ♀kV, 2 exx
122. **Pocadicnemis juncea* LOCKET et MILLIDGE, 1953 – Dąbki-1, Modlinek, Modła; ♂kV-pVI, ♀mVIII, 9 exx.
123. *Pocadicnemis pumila* (BLACKWALL, 1841) – Ustka-5; ♀kX, 1 ex.
124. *Porrhomma pygmaeum* (BLACKWALL, 1834) – Gogolice; ♀pVIII, 1 ex.
125. **Saaristoa abnormis* (BLACKWALL, 1841) – Peplino, Wielichowo; ♀pVI, kVI, pVIII, 6 exx.
126. *Savignia frontata* BLACKWALL, 1833 – Łeba-2, Modlinek, Ustka-5; ♂kX, ♀pV, kX, 5 exx.
127. *Stemonyphantes lineatus* (LINNAEUS, 1758) – Dąbki-1, Dębina, Dębki, Kartoszyń-2, Widowo; juv. kV, mVIII, p-mIX, 10 exx.
128. *Tallusia experta* (O. P.-CAMBRIDGE, 1871) – Redłowo; ♂mIV, 1 ex.
129. *Tapinocyba pallens* (O. P.-CAMBRIDGE, 1872) – Bałamałek-1, Łeba-2, Ustka-5; ♂pV, kX, 7 exx.
130. *Tapinocyboides pygmaeus* (MENGE, 1869) – Dąbki-3; ♂kV, 2 exx.
- Gatunek zamieszkujący silnie nasłonecznione i skąpo porośnięte murawy kserotermiczne i psammofilne, wydmy, wrzosowiska, a także ściółkę w bardzo suchych i widnych młodnikach i borach sosnowych (ROZWĄŁKA & STACHOWICZ 2021). W Polsce znany dotychczas jedynie z niespełna trzydziestu stanowisk rozproszonych w całym kraju i rozmieszczonych w czternastu krainach zoogeograficznych (PRÓSZYŃSKI & STARĘGA 1971, STARĘGA 1983, 1988; KUPRYJANOWICZ 2005, ROZWĄŁKA & STACHOWICZ 2021).
131. *Tapinopa longidens* (WIDER, 1834) – Modlinek, Redłowo, Ustka-3, -5; ♂pXII, ♀m-kVIII, pIX, pX, 8 exx.
132. **Tenuiphantes flavipes* (BLACKWALL, 1854) – Bałamałek-1, Modlinek, Peplino, Ustka-3, -5, Warnie, Widowo, Wielichowo; ♂pV, kV-pVI, kVI, p-mVIII, pIX, ♀pV, kV-pVI, kVI, p-kVIII, mIX, 177 exx.

133. **Tenuiphantes mengei* (KULCZYŃSKI, 1887) – Bałamałek-1, Dąbki-1, Modła, Objazda, Peplino; ♂kV, kVI, p-kVIII, ♀kV, kVI, p-kVIII, juv. kV, m-kVIII, 44 exx.
134. **Tenuiphantes tenebricola* (WIDER, 1834) – Bałamałek-1; ♀kVI, 2 exx.
135. *Tenuiphantes tenuis* (BLACKWALL, 1852) – Dębina, Orzechowo, Ustka-5, Wielichowo; ♂kX, ♀pV, kV, mVIII, pIX, 15 exx.
136. *Tenuiphantes zimmermanni* (BERTKAU, 1890) – Wielichowo, Wodnica; ♂pVI, kX, ♀pVI, kVI, 8 exx.
137. *Tiso vagans* (BLACKWALL, 1834) – Łeba-2; ♀kX, 4 exx.
138. *Trematocephalus cristatus* (WIDER, 1834) – Kamienna Góra; ♂pVIII, 1 ex.
139. *Trichopterna cito* (O. P.-CAMBRIDGE, 1872) – Dąbki-1; ♂kV, 2 exx.
140. *Troxochrus scabriculus* (WESTRING, 1851) – Dąbki-1; ♂kV, ♀kV, 4 exx.
141. *Walckenaeria acuminata* BLACKWALL, 1833 – Redłowo, Ustka-5; ♂pIII, ♀kX, 2 exx.
142. **Walckenaeria alticeps* (DENIS, 1952) – Warnie, Wielichowo; ♀kV-pVI, pVIII, 5 exx.
143. *Walckenaeria antica* (WIDER, 1834) – Łeba-2, Peplino, Poddąbie, Wielichowo; ♂pVI, kVI, kX, ♀kX, 10 exx.
144. *Walckenaeria atrotibialis* (O. P.-CAMBRIDGE, 1878) – Bałamałek-1, Modła, Wielichowo; ♂pVI, kVI, ♀pVI, kVI, mVIII, 16 exx.
145. *Walckenaeria cucullata* (C.L. KOCH, 1836) – Łeba-2, Modlinek, Ustka-5; ♂kX, ♀kX, 5 exx.
146. *Walckenaeria dysderoides* (WIDER, 1834) – Bałamałek-1, Wielichowo; ♂pV, kV, 6 exx.
147. *Walckenaeria mitrata* (MENGE, 1868) – Redłowo; ♀pIV, 1 ex.

Liocranidae

148. *Agroeca brunnea* (BLACKWALL, 1833) – Warnie, Wielichowo; ♀kV-pVI, pVIII, 5 exx.
149. *Agroeca proxima* (O. P.-CAMBRIDGE, 1871) – Łędowo, Objazda; ♂kVIII, 4 exx.
150. *Apostenus fuscus* WESTRING, 1851 – Bałamałek-1, Poddąbie, Wielichowo; ♂pV, kX, ♀pV, kV, kVI, pVIII, 19 exx.
151. *Liocranum rupicola* (WALCKENAER, 1830) – Ustka-2; ♀mVIII, 2 exx.
- Gatunek żyjący w lasach pod korą drzew i pod kamieniami, spotykany również w zabudowaniach i jaskiniach (PRÓSZYŃSKI & STARĘGA 1971). W Polsce wykazany jak dotąd z Dolnego Śląska, Gór Świętokrzyskich, Niziny Mazowieckiej, Niziny Sandomierskiej, Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej, Pienin, Pobrzeża Bałtyku, Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej oraz Wzgórz Trzebnickich (STARĘGA 1983).
152. *Scotina celans* (BLACKWALL, 1841) – Widowo; ♀mIX, 1 ex.

Lycosidae

153. *Alopecosa pulverulenta* (CLERCK, 1757) – Objazda; ♀kVIII, 2 exx.
154. *Arctosa cinerea* (FABRICIUS, 1777) – Dębina; juv. mVIII, 2 exx.
155. **Arctosa lamperti* DAHL, 1908 – Warnie; ♀pVIII, 2 exx.

Bardzo rzadki gatunek borealny zamieszkujący torfowiska wysokie lub widne bory bagienne (ROZWĄŁKA & STACHOWICZ 2021). W Polsce wykazany jak dotąd jedynie z Kotliny Nowotarskiej (CICHOCKI & ROZWĄŁKA 2013), Pojezierza Mazurskiego (STARĘGA & STANKIEWICZ 1996, KUPRYJANOWICZ *et al.* 1998), Podlasia (m.in. KUPRYJANOWICZ 2005)

i Wyżyny Lubelskiej (ROZWĄŁKA & STACHOWICZ 2021). Ze względu na niejasności dotyczące statusu wyżej wymienionego gatunku, w niniejszym opracowaniu nazwę przyjęto za ALMQUISTEM (2005).

156. *Pardosa palustris* (LINNAEUS, 1758) – Dębki; ♂mVII, 6 exx.
157. *Pardosa prativaga* (L. KOCH, 1870) – Dąbki-1, Dębina, Dębki, Modła; ♂kV, ♀mVII, mVIII, 9 exx.
158. *Pardosa pullata* (CLERCK, 1757) – Objazda, Warnie; ♂pVIII, ♀p-mVIII, 11 ex.
159. **Pardosa saltans* TOPFER-HOFMANN, 2000 – Wielichowo; ♂kV-pVI, ♀kV-pVI, 32 exx.
160. *Pirata piscatorius* (CLERCK, 1757) – Warnie; ♀pVIII, 3 exx.
161. *Piratula hygrophila* (THORELL, 1872) – Modlinek, Peplino, Ustka-5, Warnie, Wielichowo; ♂kV-pVI, kVI, ♀kV-pVI, kVI, p-mVIII, pIX, 372 exx.
162. *Piratula latitans* (BLACKWALL, 1841) – Warnie; ♀pVIII, 1 ex.
163. **Piratula uliginosa* (THORELL, 1856) – Warnie; ♀pVIII, 45 exx.
164. *Trochosa ruricola* (DE GEER, 1778) – Peplino; ♂kVIII, ♀kVIII, 24 exx.
165. *Trochosa terricola* THORELL, 1856 – Bałamątek-1, Łędowno, Modlinek, Modła, Objazda, Rowy, Ustka-5, Wielichowo; ♂pIV, pV, kV, m-kVIII, kX, ♀p-mVIII, 28 exx.
166. *Xerolycosa miniata* (C.L. KOCH, 1834) – Dąbki-1; ♂kV, ♀kV, 6 exx.
167. *Xerolycosa nemoralis* (WESTRING, 1861) – Warnie; ♀pVIII, 1 ex.

Mimetidae

168. *Ero aphana* (WALCKENAER, 1802) – Kartoszyń-2; juv. mIX, 1 ex.
169. *Ero furcata* (VILLERS, 1789) – Łętowo, Ustka-5; ♀pIX, juv. mVIII, 2 exx.

Miturgidae

170. **Zora silvestris* KULCZYŃSKI, 1897 – Warnie; ♀pVIII, 1 ex.
171. *Zora spinimana* (SUNDEVALL, 1833) – Bałamątek-1, Dąbki-1, Łeba-2, Ustka-5, Wielichowo; ♂pV, kV-pVI, kX, ♀kV-pVI, juv. kV, 33 exx.

Nesticidae

172. *Nesticus cellulanus* (CLERCK, 1757) – Kołobrzeg-2; juv. mI, 1 ex.

Philodromidae

173. *Philodromus aureolus* (CLERCK, 1757) – Kiezmark, Objazda, Ustka-5; ♀p-mVII, mVIII, 4 exx.
174. *Philodromus cespitum* (WALCKENAER, 1802) – Gogolice, Peplino, Puck, Rzucewo, Tyłowo; ♂pVI, ♀pVII, mVIII, 8 exx.
175. *Philodromus collinus* C.L. KOCH, 1835 – Modlinek, Objazda, Rekowo, Ustka-5; ♂mVI, kVI, pVII, ♀pVII, 8 exx.
176. *Philodromus dispar* (WALCKENAER, 1826) – Kartoszyń-1; ♀mVII, 1 ex.
177. *Philodromus margaritatus* (CLERCK, 1757) – Rowy; ♂pIV, 1 ex.
178. **Philodromus praedatus* O. P.-CAMBRIDGE, 1871 – Bałamątek-1, Ustka-5; ♀mVI, kVI, 4 exx.

Pająk stosunkowo rzadko wymieniany w publikacjach, gdyż do początku lat 90-tych XX wieku nie był odróżniany od pozostałych bardzo zbliżonych morfologicznie gatunków z grupy *P. aureolus*. Zamieszkuje najczęściej gałęzie i liście drzew i krzewów na obrzeżach lasów oraz zarośla, młodniki lub podobne środowiska (ROZWĄŁKA & STACHOWICZ 2021). W Polsce podawany dotychczas z Beskidu Wschodniego (ROZWĄŁKA 2014), Niziny Sandomierskiej (ROZWĄŁKA 2009), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (OLESZCZUK & KARG 2012), Pojezierza Mazurskiego (KUPRYJANOWICZ 2005), Puszczy Białowieskiej (STAŃSKA 2007), Rostocza oraz Wyżyny Lubelskiej (ROZWĄŁKA & STACHOWICZ 2021).

179. **Thanatus striatus* C.L. KOCH, 1845 – Dąbki-1, Redłowo; ♂kV, ♀kV, juv. pIV, 7 exx.

Niezbyt częsty gatunek zamieszkujący roślinność zielną na wilgotnych łąkach, różnego typu torfowiskach, brzegach rowów melioracyjnych, groblach lub podobnych środowiskach (ROZWĄŁKA & STACHOWICZ 2021). W Polsce podawany dotychczas z sześciu krain zoogeograficznych: Dolnego Śląska (HAASE *et al.* 2019), Niziny Mazowieckiej, Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (m.in. STARĘGA 1983), Podlasia, Pojezierza Mazurskiego (m.in. KUPRYJANOWICZ 2005), Pojezierza Pomorskiego (ROZWĄŁKA & SIENKIEWICZ 2014) oraz Wyżyny Lubelskiej (m.in. ROZWĄŁKA & STACHOWICZ 2021).

180. *Tibellus maritimus* (MENGE, 1874) – Dąbki-1, Modlinek, Ustka-5; ♂pV, kV, ♀pV, kV-pVI, juv. kV, 12 exx.

181. *Tibellus oblongus* (WALCKENAER, 1802) – Dębina, Kiezmark; ♀mVII, mVIII, 2 exx.

Pholcidae

182. **Pholcus alticeps* SPASSKY, 1932 – Ustka-1; juv. mVI, 8 exx.

Phrurolithidae

183. *Phrurolithus festivus* (C.L. KOCH, 1835) – Dąbki-1, -3, Łeba-2, Objazda, Pęplino, Warnie, Widowo; ♂pVI, kVI, pVIII, ♀kV, pVIII, juv. mIX, kX, 23 exx.

Pisauridae

184. *Dolomedes fimbriatus* (CLERCK, 1757) – Warnie; juv. pVIII, 3 exx.

185. *Pisaura mirabilis* (CLERCK, 1757) – Braniewo, Gogolice, Kartoszy-no-2, Kiezmark, Lubocino, Łeba-2, Łętowo, Orzechowo, Tyłowo, Ustka-5; ♂mIX, juv. pV, mVII, p-mIX, kX, 10 exx.

Salticidae

186. *Attulus caricis* (WESTRING, 1861) – Warnie; ♀pVIII, 1 ex.

187. *Attulus distinguendus* (SIMON, 1868) – Ustka-4; ♀kV, 2 exx.

188. *Attulus floricola* (C.L. KOCH, 1837) – Warnie; ♂pVIII, 3 exx.

189. **Attulus saltator* (O. P.-CAMBRIDGE, 1868) – Dębina, Ustka-5; ♂pV, ♀pV, mVIII, 4 exx.

190. *Euophrys frontalis* (WALCKENAER, 1802) – Duninowo, Modlinek, Redłowo, Ustka-5, Widowo, Wielichowo; ♂pV, kV-pVI, pVIII, juv. pIV, mIX, 10 exx.

191. *Evarcha arcuata* (CLERCK, 1757) – Warnie; ♂pVIII, ♀pVIII, 5 exx.

192. *Evarcha falcata* (CLERCK, 1757) – Lubiato-wo, Modlinek, Ustka-5, Warnie, Widowo; ♂p-mVIII, ♀mVI, pIX, 12 exx.

193. **Heliophanus flavipes* (HAHN, 1831) – Dębki, Kamienna Góra; ♀mVII, pX, 3 exx.

194. *Marpissa muscosa* (CLERCK, 1757) – Rowy; ♀pIV, 1 ex.
195. *Marpissa radiata* (GRUBE, 1859) – Gogolice; juv. pVIII, 1 ex.
196. *Neon reticulatus* (BLACKWALL, 1853) – Karwieńskie, Łeba-2, Modlinek, Ustka-5, Widowo, Wielichowo; ♂mIX, juv. pVI, mIX, kX, 9 exx.
197. *Pellenes nigrociliatus* (SIMON, 1875) – Kartoszy-no-2; ♀mIX, 1 ex.
- Bardzo rzadki i silnie termofilny gatunek zamieszkujący nasłonecznione, bardzo suche środowiska na podłożu piaszczystym lub żwirowym, czasem także nasypy kolejowe lub inne biotopy o charakterze inicjalnym. Samice *P. nigrociliatus*, jako schronienie i miejsce składania kokonów z jajami wykorzystują puste muszle drobnych ślimaków lub zwinięte w stożek liście, które wciągają i mocują na roślinach (MIKULSKA 1961, ŻABKA 1997). W pracy GIERLASIŃSKIEGO *et al.* (2022) podsumowano rozmieszczenie tego pająka w kraju, a także podano kilkadziesiąt nowych stanowisk.
198. *Pellenes tripunctatus* (WALCKENAER, 1802) – Kartoszy-no-2, Objazda, Żarnowiec; juv. mVIII, mIX, 5 exx.
199. *Phlegra fasciata* (HAHN, 1826) – Dębki, Objazda; ♀mVII, juv. pVIII, kVIII, 5 exx.
200. *Salcticus cingulatus* (PANZER, 1797) – Dąbki-1; ♂kV, 2 exx.
201. *Salcticus zebraneus* (C.L. KOCH, 1837) – Dąbki-1, -3; ♂kV, 4 exx.
202. **Talavera aequipes* (O. P.-CAMBRIDGE, 1871) – Warnie; ♀pVIII, 1 ex.

Segestriidae

203. *Segestria senoculata* (LINNAEUS, 1758) – Bałamańek-1, Dąbki-1, Łeba-2, Modlinek, Redłowo, Ustka-5, Wielichowo; ♂pV, kV, kVI, kX, juv. pIII, kX, 27 exx.

Sparassidae

204. *Micrommata virescens* (CLERCK, 1757) – Bałamańek-2, Kartoszy-no-1, Tyłowo; juv. kVI, mVII, mIX, 8 exx.

Tetragnathidae

205. *Metellina mendei* (BLACKWALL, 1869) – Wielichowo; ♂pVI, 2 exx.
206. *Metellina segmentata* (CLERCK, 1757) – Kamienna Góra, Kartoszy-no-2, Lubocino, Łętowo, Modlinek, Redłowo, Tyłowo, Żarnowiec; ♂p-mIX, ♀p-mIX, pX, kXI, 17 exx.
207. *Pachygnatha degeeri* SUNDEVALL, 1830 – Dąbki-1, Kamienna Góra, Modlinek, Modła, Peplino, Redłowo; ♂kIII, pIV, pV, mVIII, p-mX, ♀pIII, mIV, pV, kV-pVI, m-kVIII, pX, pXI, 47 exx.
208. *Pachygnatha listeri* SUNDEVALL, 1830 – Łętowo, Modlinek, Warnie, Wielichowo, Żarnowiec; ♂kV-pVI, pVIII, ♀kV-pVI, kVI, pVIII, kVIII, p-mIX, 88 exx.
209. **Tetragnatha dearmata* THORELL, 1873 – Kiezmark; ♂mVII, 1 ex.
210. *Tetragnatha extensa* (LINNAEUS, 1758) – Dąbki-1, Duninowo, Gogolice, Kamienna Góra, Kartoszy-no-1, Kiezmark, Rzucewo, Ustka-5, Żarnowiec; ♂kV, ♀mVII, mIX, juv. pV, kV, mVII, mVIII, pX, 16 exx.
211. *Tetragnatha montana* SIMON, 1874 – Objazda, Peplino; ♂pVI, pVII, 4 exx.
212. *Tetragnatha nigrita* LENDL, 1886 – Dąbki-2, -3, Kartoszy-no-1, Rzucewo, Widowo; ♂mVII, mVIII, ♀kV, mVIII, 6 exx.

213. *Tetragnatha obtusa* C.L. KOCH, 1837 – Kiezmark, Rzucewo; ♀mVII, juv. mVIII, 2 exx.
 214. *Tetragnatha pinicola* L. KOCH, 1870 – Dąbki-3, Warnie; juv. kV, pVIII, 4 exx.
 215. **Tetragnatha striata* L. KOCH, 1862 – Dąbki-3; ♂kV, ♀kV, juv. kV, 22 exx.
 Dość rzadki gatunek zamieszkujący trzcinowiska, torfowiska niskie i przejściowe, różnego typu szuwały oraz skraje zarośli na brzegach zbiorników i cieków wodnych (ROZWAŁKA & STACHOWICZ 2021). W kraju podany do tej pory z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (m.in. DZIABASZEWSKI 1989), Podlasia, Pojezierza Mazurskiego (m.in. KUPRYJANOWICZ 2005), Sudetów Zachodnich (PIŁAWSKI 1963) i Wyżyny Lubelskiej (m.in. ROZWAŁKA & STACHOWICZ 2021).

Theridiidae

216. *Anelosimus vittatus* (C.L. KOCH, 1836) – Kamienna Góra, Peplino; ♂pVI, 3 exx.
 217. *Crustulina guttata* (WIDER, 1834) – Karwieńskie, Ustka-5, Widowo; ♂mVIII, mIX, ♀mVIII, kX, 19 exx.
 218. **Enoplognatha latimana* HIPPA et OKSALA, 1982 – Bałamątek-1, Gogolice, Kartoszyno-1, Objazda, Puck; ♂kVI, p-mVII, 9 exx.
 219. *Enoplognatha ovata* (CLERCK, 1757) – Bałamątek-2, Modlinek, Objazda, Rekowo, Widowo, Żarnowiec; ♂kVI, ♀kVI, pVII, mVIII, mIX, 11 ex.
 220. *Enoplognatha thoracica* (HAHN, 1833) – Dębki, Peplino; ♂pVI, ♀mVII, 3 exx.
 221. *Episinus angulatus* (BLACKWALL, 1836) – Dąbki-1, Widowo; ♀kV, juv. mIX, 3 exx.
 222. *Euryopsis flavomaculata* (C.L. KOCH, 1836) – Bałamątek-1, Peplino, Wielichowo; ♂kV-pVI, kVI, 6 exx.
 223. *Neottiura bimaculata* (LINNAEUS, 1758) – Dąbki-1, Dębina, Duninowo, Łętowice, Modlinek, Ustka-5; ♂kV-pVI, pIX, ♀kV, mVI, juv. pV, kV-pVI, 26 exx.
 224. *Paidiscura pallens* (BLACKWALL, 1834) – Dąbki-2, Dębina, Duninowo; ♂kV, ♀kV, juv. pIX, 12 exx.
 225. *Parasteatoda lunata* (CLERCK, 1757) – Dąbki-2, Peplino; ♂kV, ♀pVI, 4 exx.
 226. **Parasteatoda tabulata* (LEVI, 1980) – Objazda, Ustka-2; ♀pVII, mVIII, 4 exx.
 227. *Pholcomma gibbum* (WESTRING, 1851) – Orzechowo, Poddąbie, Ustka-5; ♂kX, ♀kX, 5 exx.
 228. *Phylloneta impressa* (L. KOCH, 1881) – Bałamątek-1, Łętowice, Kartoszyno-1, Objazda, Rekowo; ♂pVII, ♀kVI, mVII, 8 exx.
 229. *Phylloneta sisyphia* (CLERCK, 1757) – Rowy; ♂pIV, 1 ex.
 230. *Platnickina tincta* (WALCKENAER, 1802) – Kołobrzeg-1, Modlinek; juv. pII, kX, 4 exx.
 231. *Robertus arundineti* (O. P.-CAMBRIDGE, 1871) – Redłowo, Warnie; ♂pVIII, ♀pXII, 2 exx.
 232. *Robertus lividus* (BLACKWALL, 1836) – Łeba-2, Peplino, Poddąbie, Redłowo, Warnie; ♂kV, pXII, ♀pVIII, kX, 8 exx.
 233. **Sardinidion blackwalli* (O. P.-CAMBRIDGE, 1871) – Machowinko; ♂pVI, 1 ex.
 Pająk zwykle przebywający pod korą drzew w różnych lasach, zaroślach czy parkach. Uważany za gatunek częsty, jednak ze względu na skryty tryb życia łatwo przeoczany (NENTWIG *et al.* 2022). W Polsce znany dotychczas z jednego stanowiska w Opalenicy na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej (JANKOWSKI 1983).
 234. *Simitidion simile* (C.L. KOCH, 1836) – Modlinek; ♀pVI, 1 ex.

235. *Steatoda bipunctata* (LINNAEUS, 1758) – Kołobrzeg-1, Ustka-2, -5; ♂mII, kX, ♀mVIII, 4 exx.
236. **Steatoda grossa* (C.L. KOCH, 1838) – Kamienna Góra, Kołobrzeg-2; ♂pII, juv. mI, 2 exx.
237. *Theridion mystaceum* L. KOCH, 1870 – Bałamałek-1, Wielichowo; ♀kV, 4 exx.
238. *Theridion varians* HAHN, 1833 – Dąbki-1, Kartoszy-no-1, Modlinek, Objazda, Peplino, Wielichowo; ♂pVII, ♀kV-pVI, p-mVII, 13 exx.

Thomisidae

239. *Coriarachne depressa* (C.L. KOCH, 1837) – Łeba-2, Modlinek; ♂kX, juv. kX, 3 exx.
240. *Diaea dorsata* (FABRICIUS, 1775) – Redłowo, Rekowo; juv. pVII, pX, pXI, 3 exx.
241. *Ebrechtella tricuspidata* (FABRICIUS, 1775) – Kamienna Góra, Rekowo; juv. kVI, pX, 2 exx.
242. *Misumena vatia* (CLERCK, 1757) – Kartoszy-no-1, Lubiato-wo, Łętowice, Objazda, Rekowo, Rowy, Warnie, Żarnowiec; ♂pIV, mVII, ♀mIX, juv. p-mVII, pVIII, 11 ex.
243. *Ozyptila atomaria* (PANZER, 1801) – Modlinek; ♂kX, 1 ex.
244. *Ozyptila praticola* (C.L. KOCH, 1837) – Bałamałek-1, Dąbki-2, Modlinek, Peplino; ♂kV, kVI, pVIII, ♀pV, kV-pVI, kVI, p-mVIII, 39 exx.
245. *Ozyptila scabricula* (WESTRING, 1851) – Ustka-5; ♂pV, 1 ex.
246. *Ozyptila trux* (BLACKWALL, 1846) – Peplino, Ustka-5, Warnie, Wielichowo; ♂kV-pVI, kVI, ♀pVI, kVI, pVIII, kX, 48 exx.
247. *Xysticus audax* (SCHRANK, 1803) – Dębki, Kartoszy-no-1; ♀mVII, 2 exx.
248. *Xysticus cristatus* (CLERCK, 1757) – Bałamałek-1, Dąbki-1, Modlinek, Objazda, Peplino, Puck, Redłowo, Rekowo, Rowy, Rzucewo, Tyłowo, Ustka-5, Wielichowo; ♂pIV, pV, kV, ♀pVI, kVI, pVII, m-kVIII, 23 exx.
249. **Xysticus kochi* THORELL, 1872 – Bałamałek-1, Dąbki-1, Objazda, Ustka-5; ♂pV, kV, ♀pV, kV, kVI, pVIII, 14 exx.
250. *Xysticus ulmi* (HAHN, 1831) – Duninowo, Gogolice, Kartoszy-no-1, Modlinek, Objazda, Ustka-5, Wielichowo; ♂pV, kV, mVI, ♀kV, p-mVII, 18 exx.

Uloboridae

251. *Hyptiotes paradoxus* (C.L. KOCH, 1834) – Redłowo; juv. pX, 1 ex.

Zodariidae

252. *Zodarion rubidum* SIMON, 1914 – Ustka-4; juv. kV, 4 exx.

Gatunek inwazyjny, pochodzący z południowozachodniej Europy podany po raz pierwszy z zachodniej części Polski (WOŻNY & SIWEK 1996) i stale się rozprzestrzeniający. Łowiony najczęściej pod kamieniami na nasypach kolejowych, będących dla niego trasami ekspansji oraz w różnych suchych biotopach, zarówno otwartych, jak i leśnych, a także w środowiskach synantropijnych. Podobnie jak *Zodarion germanicum*, jest myrmekofagiem, choć odżywiającym się nieco mniejszymi mrówkami (ROZWAŁKA & STACHOWICZ 2021). Podawany dotychczas z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (ŻURAWLEW 2014), Pobrzeża Bałtyku (ROZWAŁKA & ZAWAL 2009), Pojezierza Pomorskiego (ROZWAŁKA & SIENKIEWICZ 2012), Dolnego Śląska (WOŻNY & SIWEK 1996) i Wyżyny Lubelskiej (ROZWAŁKA & STACHOWICZ 2021).

WYNIKI I DYSKUSJA

W trakcie przeprowadzonych badań zebrano 2723 osobniki reprezentujące łącznie 252 gatunki pajaków (należące do 28 rodzin), w tym 45 taksonów nowych dla Pobrzeża Bałtyku. Łączna liczba pajaków znanych z tej krainy zoogeograficznej wzrasta zatem do 454. Warto jednak zaznaczyć, iż podana łączna liczba gatunków może być w rzeczywistości nieznacznie większa. Analiza danych literaturowych, jak również współpraca ze specjalistami z innych grup taksonomicznych prowadzi niejednokrotnie do „odkrycia” publikacji zawierających informacje o pajakach, które nie były wcześniej podawane w żadnych szerszych opracowaniach czy katalogach.

Większość stwierdzonych w trakcie badań gatunków to pająki podawane dotąd w kraju wielokrotnie. Jedynie 10 z nich znanych jest w Polsce z mniej niż dziesięciu stanowisk: *Amaurobius similis*, *Arctosa lamperti*, *Centromerus prudens*, *Clubiona brevipes*, *Clubiona frisia*, *Entelecara flavipes*, *Hypomma fulvum*, *Improphantes nitidus*, *Sardinion blackwalli*, *Zodarion rubidum*.

Niewątpliwie najrzadszym gatunkiem spośród wyżej wymienionych, wymienianym dotychczas jedynie z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej, jest *S. blackwalli* (JANKOWSKI 1983). Taki stan wiedzy ma jednak związek bardziej z jego skrytym trybem życia niż rzeczywistą rzadkością. Za najcenniejsze gatunki wykazane w niniejszej pracy można uznać pająki związane z zagrożonymi biotopami takimi jak np. torfowiska. Wśród nich na szczególną uwagę zasługuje stwierdzenie *Arctosa lamperti*, gatunku wpisanego na Czerwoną Listę zwierząt zagrożonych i ginących w Polsce (STARĘGA *et al.* 2002) z kategorią EN. Pająk ten, zamieszkujący bardzo wąskie spektrum środowisk, jest zagrożony wyginięciem w wyniku degeneracji i zaniku torfowisk, a także izolacji genetycznej pomiędzy lokalnymi populacjami. Taksonem o podobnych, wąskich preferencjach środowiskowych jest *Gnaphosa nigerrima*, wpisana na Czerwoną Listę z kategorią VU (narażone na wyginięcie). Wydaje się jednak, w świetle nowych i literaturowych danych, że gatunek ten obecnie nie jest tak zagrożony, jak poprzedni dzięki nieznacznie wyższej plastyczności ekologicznej.

Wśród wymienionych w pracy pajaków znalazło się jeszcze dziesięć oznaczonych na Czerwonej Liście kategorią VU: *Attulus distinguendus*, *Attulus saltator*, *Clubiona diversa*, *Improphantes nitidus*, *Marpissa radiata*, *Micrargus apertus*, *Pellenes nigrociliatus*, *Thanatus striatus*, *Trichopterna cito*, *Walckenaeria mitrata*. Kolejne trzy: *Centromerus prudens*, *Hypomma fulvum*, *Philodromus praedatus*, to taksony o nieokreślonym stopniu zagrożenia, wymagające dokładniejszych danych (kategoria DD).

Ponadto stwierdzenie *Zodarion rubidum* na północy kraju pozwala przypuszczać, iż gatunek jest znacznie szerzej rozmieszczony niż sugerują dane literaturowe.

PODZIĘKOWANIA

Autorzy pragną gorąco podziękować za przekazanie swoich danych Pawłowi Sienkiewiczowi oraz Robertowi Żóralskiemu, a także Wioletcie Wawer i Robertowi Rozwałce za cenne wskazówki do pierwszych wersji manuskryptu.

REFERENCES

- ALMQUIST S. 2005. Swedish Araneae, part 1 – families Atypidae to Hahniidae (Linyphiidae excluded). *Insect Systematics & Evolution, Supplement* 62: 1–284.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 1973. Chrząszcze Coleoptera. Biegaczowate – Carabidae, część 1. *Katalog fauny Polski* 23(2): 1–232.

- CHYZY I., STARĘGA W. 1997. Pająki (Araneae) rezerwatu Antoniuk. *Parki Narodowe i Rezerwaty Przyrody* 16(1): 27–39.
- CICHOCKI W., ROZWAŁKA R. 2013. Pająki rezerwatu torfowiskowego Bór na Czerwonem. *Chrońmy Przyrodę Ojczystą* 69(1): 41–54.
- CZAJKA M. 1962. First observation on the occurrence of the spiders *Lepthyphantes kochi* KULCZ. and *Amaurobius jugorum* L. KOCH in Poland (Araneae). *Polskie Pismo Entomologiczne* 32: 251–252.
- CZAJKA M., PILAWSKI S., WOŹNY M. 1981. Przyczynek do znajomości pająków (Aranei) Bieszczadów. *Fragmenta Faunistica* 25: 453–461.
- CZAJKA M., DOMIN L. 1993. Pająki (Aranei) okolic Ruszowa w Borach Dolnośląskich. *Opolskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Zeszyty Przyrodnicze* 29: 7–30.
- DAHL M. 1935. Araneae und Opiliones. Zur Kenntnis der Spinnentiere Schlesiens. *Sitzungsbericht der Gesellschaft Naturforschender Freunde zu Berlin*: 337–357.
- DZIABASZEWSKI A. 1965. Pająki wyspy Wolin ze szczególnym uwzględnieniem Wolińskiego Parku Narodowego. Część I. *Prace Komisji Biologicznej Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk* 31: 33–131.
- DZIABASZEWSKI A. 1976. Studium ekologiczno-faunistyczne nad pajęczakami (Araneae, Opiliones, Pseudoscorpionidea) koron drzew. *Seria Zoologia* 4: 218 pp.
- DZIABASZEWSKI A. 1983. Dalsze spostrzeżenia nad fauną pająków (Aranei) miast na przykładzie Warszawy, Poznania i Kołobrzegu. *Streszczenia Referatów XIII Zjazdu PTZool.*, Katowice: 44.
- DZIABASZEWSKI A. 1989. Uwagi faunistyczne o rzadszych gatunkach pająków (Aranei) z Poznania (z listą 302 stwierdzonych gatunków). *Badania Fizjograficzne nad Polską Zachodnią, seria C, Zoologia* 38: 5–21.
- DZIABASZEWSKI A. 2002. Loty na nici pajęczej, pp. 134–144, In: *Kronika miasta Poznania. Wśród zwierząt i roślin*, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 3.
- FICKERT C. 1875. Myriapoden und Araneiden vom Kamme des Riesengebirges. Ein Beitrag zur Faunistik der Subalpinen Region Schlesiens. *Zeitschrift für Entomologie, Breslau* 2: 1–48.
- GIERLASIŃSKI G. 2022. MapaUTM v. 5.4. <https://www.heteroptera.us.edu.pl/mapautm.html>, dostęp: 01.02.2022.
- GIERLASIŃSKI G., KOLAGO G., SZYMAŃSKI H., RUTKOWSKI T., ROZWAŁKA R. 2022. Rozmieszczenie gatunków z rodzaju *Pellenes* SIMON, 1876 (Araneae: Salticidae) w Polsce. *Rocznik Muzeum Górnoszląskiego w Bytomiu, Przyroda* 28(online 008): 1–15. <http://doi.org/10.5281/zenodo.6610279>.
- HAASE H., BRUNK I., VOIGTLÄNDER K., BALKENHOL B. 2019. Invasion des Neophyten *Spiraea* sp. und Sukzession artenreicher Graslandflächen: Auswirkungen auf die Artengemeinschaften von Spinnen (Araneae), Laufkäfern (Carabidae) sowie Doppelund Hundertfüßern (Diplopoda, Chilopoda). *Berichte der Naturforschenden Gessellschaft der Oberlausits* 27: 5–42.
- JANKOWSKI A. 1983. Z badań nad pająkami (Aranei) w Wielkopolsce, pp. 79–80, In: *Postępy zoologii, Materiały III Zjazdu Polskiego Towarzystwa Zoologicznego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice.
- JESCHKE K. 1938. Die Abhängigkeit der Tierwelt vom Boden nach Beobachtungen im schlesischen Hugellande. *Dissertation zur Friedrich-Wilhelms-Universität Breslau*: 81 pp.
- KRZYŻANOWSKA E., DZIABASZEWSKI A., JACKOWSKA B., STARĘGA W. 1981. Spiders (Arachnoidea, Aranei) of Warsaw and Mazovia. *Memorabilia Zoologica* 34: 87–110.
- KULCZYŃSKI W. 1876. Dodatek do fauny pajęczaków Galicji. *Sprawozdanie Komisji Fizyograficznej PAU* 10: 41–67.
- KULCZYŃSKI W. 1881. Wykaz pająków Tatr, Babiej Góry i Karpat szląskich z uwzględnieniem pionowego rozsiadlenia pająków w Galicji zachodniej. *Sprawozdanie Komisji Fizyograficznej* 15: 248–322.
- KUPRYJANOWICZ J. 2005. Pająki (Araneae) Biebrzańskiego Parku Narodowego, pp. 275–299, In: DYRCZ A. (Ed.), *Przyroda Biebrzańskiego Parku Narodowego*, Werpachowski Biebrzański Park Narodowy, Osowiec-Twierdza.
- KUPRYJANOWICZ J., HAJDAMOWICZ I., STANKIEWICZ A., STARĘGA W. 1998. Spiders of some raised peat bogs in Poland, pp. 267–272, In: *Proceedings of the 17th European Colloquium of Arachnology* (Ed.) P.A. SELDEN, Edinburgh.
- ŁĘGOWSKI D. 2001. Waloryzacja Puszczy Białowieskiej metodą zooindykacyjną na podstawie pająków (Aranei), pp. 207–233, In: SZUJECKI A. (Ed.), *Próba szacunkowej waloryzacji lasów w Puszczy Białowieskiej metodą zooindykacyjną*. Wydawnictwo SGGW, Warszawa.
- ŁĘGOWSKI D. 2006. Zoindication-based monitoring of anthropogenic transformations in Białowieża Primeval Forest. Spiders (Aranei), pp. 247–291, In: SZUJECKI A. (Ed.), *Zoindication-Based monitoring of anthropogenic transformations in Białowieża Primeval Forest*. Wydawnictwo SGGW, Warszawa.
- ŁUCZAK J. 1954. Dwa zespoły pająków. *Ekologia Polska* 2: 447–463.
- MENGE A. 1850. Verzeichniss Danziger Spinnen. *Neueste Schriften der Naturforschenden Gesellschaft in Danzig* 4(3): 57–71.
- MENGE A. 1866. Preussische Spinnen. Erste Abtheilung. *Schriften der Naturforschenden Gesellschaft in Danzig* (N.F.) 1: 1–152.
- MENGE A. 1869. Preussische Spinnen. III. Abtheilung. *Schriften der Naturforschenden Gesellschaft in Danzig* (N.F.) 2: 219–264.
- MENGE A. 1873. Preussische Spinnen. VI. Abtheilung. *Schriften der Naturforschenden Gesellschaft in Danzig* (N.F.) 3: 327–374.

- MENGE A. 1877. Preussische Spinnen. IX. Fortsetzung. *Schriften der Naturforschenden Gesellschaft in Danzig (N. F.)* 4: 455–494.
- MENGE A. 1879a. Preussische Spinnen. X. Fortsetzung und Schluss. *Schriften der Naturforschenden Gesellschaft in Danzig (N. F.)* 4: 495–542.
- MENGE A. 1879b. Preussische Spinnen. XI. Fortsetzung und Schluss. *Schriften der Naturforschenden Gesellschaft in Danzig (N. F.)* 4: 543–560.
- MIKULSKA I. 1955. Rozmieszczenie pajaków w pasie nadbrzeżnym jeziora Wigry. *Ekologia Polska*, 4 3: 33–64.
- MIKULSKA I. 1961. O niezwykłym sposobie życia pająka *Pellenes nigrociliatus* (L. KOCH) var. *bilunulata* SIMON zamieszkującego muszle ślimaków. *Przegląd Zoologiczny* 5: 218–225.
- NENTWIG W., BLICK T., BOSMANS R., GLOOR D., HANGGI A., KROPF C. 2022. Spiders of Europe. Version 01.2022. Wersja online: <https://www.araneae.nmbe.ch>, dostęp 22.01.2022. <https://doi.org/10.24436/1>.
- OLESZCZUK M., KARG J. 2012. Ballooning spiders (Araneae) over the forest island in an agricultural landscape of Wielkopolska. *Fragmenta Faunistica* 55(1): 19–24.
- PILAŃSKI S. 1963. Pająki nowe dla fauny Dolnego Śląska. *Przegląd Zoologiczny* 7: 43–52.
- PILAŃSKI S. 1967. Materiały do znajomości pajaków (Araneae) Wzgórz Trzebnickich. *Przegląd Zoologiczny* 11: 391–404.
- PRÓSZYŃSKI J., STARĘGA W. 1971. Pająki – Aranei. *Katalog fauny Polski* 33: Warszawa (PWN), 382 pp.
- PUSZKAR T. 1983. Nowe dla Wyżyny Lubelskiej gatunki pajaków (Aranei). *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, C* 36(20): 273–287.
- ROZWĄŁKA R. 2009. Pająki (Araneae) Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie. *Nowy Pamiętnik Fizjograficzny* 6(1–2): 45–70.
- ROZWĄŁKA R. 2010. Materiały do znajomości pajaków Araneae Bieszczadów i Bieszczadzkiego Parku Narodowego. *Roczniki Bieszczadzkie* 18: 167–177.
- ROZWĄŁKA R. 2014. Materiały do znajomości pajaków Araneae Beskidu Wschodniego. *Roczniki Bieszczadzkie* 22: 329–350.
- ROZWĄŁKA R., ZAWAL A. 2009. New data on the distribution of *Zodarion rubidum* SIMON, 1914 (Araneae, Zodariidae) in Poland. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Sectio C* 44(1): 113–116.
- ROZWĄŁKA R., SIENKIEWICZ P. 2012. Pająki rezerwatu przyrody Ostnicowe Parowy Gruczna i okolic – pierwszy rok badań, pp. 46–50. In: PAJĄKOWSKI J. (Ed.), *Ochrona przyrody i dziedzictwa kulturowego Doliny Dolnej Wisły, Zespół Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego, Towarzystwo Przyjaciół Dolnej Wisły, Świecie, Tom 1*.
- ROZWĄŁKA R., SIENKIEWICZ P. 2014. Pająki i kosarze (Arachnida: Araneae, Opiliones) rezerwatu Słoneczne Wzgórze. *Przegląd Przyrodniczy* 25(3): 31–53.
- ROZWĄŁKA R., RUTKOWSKI T., BIELAK-BIELECKI P. 2016. New data on introduced and rare synanthropic spider species (Arachnida: Araneae) in Poland (II). *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Sectio C* 71(1): 60–85.
- ROZWĄŁKA R., OLBRYCHT T. 2017. New records of several rare spider species (Araneae) from south-eastern Poland. *Fragmenta Faunistica* 60(1): 67–81.
- ROZWĄŁKA R., STACHOWICZ J. 2021. *Katalog pajaków (Araneae) województwa lubelskiego*. Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa, 271 pp.
- STANILEWICZ A. 2009. Pająki (Araneae) rezerwatu przyrody Kuźnik, pp. 143–149. In: OWSIANNY P.M. (Ed.), *Rynna Jezior Kuźnickich i rezerwat przyrody Kuźnik - bioróżnorodność, funkcjonowanie, ochrona i edukacja*. Piła: Muzeum Stanisława Staszica.
- STAŃSKA M. 2005. Pająki (Araneae) jako element monitoringu ekologicznego w wybranych środowisk leśnych Puszczy Białowieskiej. *Leśne Prace Badawcze* 1: 65–79.
- STAŃSKA M. 2007. Rare and threatened spider species (Araneae) in selected types of deciduous forests in the Białowieża Forest. *Nature Conservation* 64: 13–29.
- STARĘGA W. 1974. Materiały do znajomości rozmieszczenia pajaków (Aranei) w Polsce. *Fragmenta Faunistica* 19: 395–420.
- STARĘGA W. 1976. Pająki (Aranei) Pienin. *Fragmenta Faunistica* 21: 233–330.
- STARĘGA W. 1978. Materiały do znajomości rozmieszczenia pajaków (Aranei) w Polsce, III–VII. *Fragmenta Faunistica* 23: 259–302.
- STARĘGA W. 1983. Wykaz krytyczny pajaków (Aranei) Polski. *Fragmenta Faunistica* 27: 149–268.
- STARĘGA W. 1984. Materiały do znajomości rozmieszczenia pajaków (Aranei) w Polsce. VIII–X. *Fragmenta Faunistica* 28: 79–136.
- STARĘGA W. 1988. Pająki (Aranei) Gór Świętokrzyskich. *Fragmenta Faunistica* 31: 185–359.
- STARĘGA W. 1996. Spinnen (Araneae) aus der Borkenheide und anderen Lokalitäten der Masurischen Seenplatte. *Fragmenta Faunistica* 39: 287–311.
- STARĘGA W., STANKIEWICZ A. 1996. Beitrag zur Spinnenfauna einiger Moore Nordostpolens. *Fragmenta Faunistica* 39: 345–361.
- STARĘGA W., BŁASZAK C., RAFAŁSKI J. 2002. Arachnida – Pajęczaki, pp. 133–140. In: GŁOWAŃSKI Z. (Ed.), *Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce*. IOP PAN Kraków.

- WENDZONKA J., RUTKOWSKI T. 2017. Wybrane grupy bezkręgowców, pp 1–270, In: BOCIĄG K., BOROWIAK D., GOS K., HERBICH J., HERBICH M., KOWALEWSKA A., MANIKOWSKA-ŚLEPOWRŃSKA B., NOWIŃSKI K., REKOWSKA E., RUDOWSKA A., RUSIŃSKA A., RUTKOWSKI T., WANTOCH-REKOWSKI M., WILGA M., WENDZONKA J. (Eds.), Przyroda rezerwatu Mechowiska Sulęcińskie. Uniwersytet Gdański.
- WIŚNIEWSKI K., ROZWĄŁKA R., WESOŁOWSKA W. 2018. Distribution, habitat affinities and phenology of the *Micrargus herbigradus*-species group (Araneae: Linyphiidae) in Poland. *Biologia* 73: 151–164.
- WORLD SPIDER CATALOG 2022. World Spider Catalog. Version 22.0. Natural History Museum Bern, online at <http://wsc.nmbe.ch>, dostęp: 01.06.2022. DOI: 10.24436/2.
- WOŹNY M. 1978. Nowe i rzadkie gatunki pająków (Aranei) dla fauny Polski. *Przegląd Zoologiczny* 22: 260–262.
- WOŹNY M. 1985. Pająki (Aranei) Wału Trzebnickiego. *Fragmenta Faunistica* 29: 39–76.
- WOŹNY M., SIWEK P. 1996. *Zodarion rubidum* SIMON (Aranei, Zodariidae) – nowy dla Polski gatunek pająka. *Przegląd Zoologiczny* 40: 73–75.
- WOŹNY M., CZAJKA M., PIŁAWSKI S., BEDNARZ S. 1988. Pająki (Araneae) polskich Sudetów. *Acta Universitatis Wratislaviensis, Prace Zoologiczne* 19: 53–130.
- ŻABKA M. 1997. Salticidae – Pająki skaczące (Arachnida: Araneae). *Fauna Polski* 19. MiZ PAN Warszawa, 189 pp.
- ŻURAWLEW P. 2014. Niezwykła przyroda powiatu pleszewskiego. Pleszew, 162 pp.

Accepted: 21 June 2022; published: 8 August 2022

Licensed under a Creative Commons Attribution License <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>